

Az egyházak és a közép-európai átmenet
Churches and the Central European Transition

Konferencia - Conference

Szent Adalbert Közép- és Kelet-Európa Kutatásokért Alapítvány - St. Adalbert Foundation for Research of Central and Eastern Europe

Esztergom, 2021. szeptember 28-29. (kedd, szerda)

September 28-29, 2021. (Tuesday Wednesday)

Szent Adalbert Központ (St. Adalbert Center), 2500 Esztergom, Szt. István tér 10.

Program

Szeptember 28., kedd (September 28, Tuesday)

9.00 – Szentmise, Szent Adalbert Központ, kápolna (Mass, St. Adalbert Center, Chapel)

10.30 – 12.00 *Konferencia, Szent Adalbert Központ, Szent István terem (Conference, St. Adalbert Center, St. Stephen's Hall)*

10.30 – 10.45

Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek köszöntője (Cardinal Péter Erdő, Primate, Archbishop of Esztergom-Budapest)

Szekcióvezető: Käfer István

10.45 – 11.00 **Mikloško, František**: Vplyv tajnej a oficiálnej cirkvi na Slovensku na ponovembrový vývoj v krajine (A szlovák földalatti és a hivatalos egyház hatása az ország 1989 novembere utáni fejlődésére)

11.00 – 11.15 **Somorjai Ádám OSB**: Rendszerváltás vagy Csodák Éve? Egy szerzetespaptanár korszerűtlen gondolatai 1989 ürügyén

11.15 – 11.30 **Surján László**: A katolikus értelmiség szerepének változása a nyolcvanas években

11.30 – 11.45 **Zieliński, Henryk**: Rola Kościoła w Polsce w transformacji ustrojowej w Europie Centralnej (Az egyház szerepe Lengyelországban a közép-európai átmenet idején)

11.45 – 12.00 *vita*

12.00 – 14.00 *ebéd (Szent Adalbert Központ) – lunch break (St. Adalbert Center)*

14. 30 – 16.00 *konferencia, Szent Adalbert Központ, Szent István terem (Conference, St. Adalbert Center, St. Stephen's Hall)*

Szekcióvezető: Somorjai Ádám

14.30 – 14.45 **Janek István:** Mindszenty József fellépése az emberi jogok tiszteletben tartása érdekében a kommunista hatalomátvételnél és a beneši dekrétumok megakadályozásában

14.45 – 15.00 **Lányi Gábor János:** a protestáns (különösen is a református egyház) helyzete az államszocializmusban

15.00 – 15.15 **Csejoszki Mihály:** Egyházi oktatás a politikai diktatúrában – Szerzetesi gimnáziumok Magyarországon (1950–1990)

15.15 – 15.30 **Molnár Imre:** Jerzy Popiełuszko élete és mártírhalála

15.30 – 15.45 **Doležalová, Markéta:** Šedesát let zápasu o náboženskou svobodu. Historické podmínky přechodu katolické církve v českých zemích od života za totality k pluralitě (Hatvan év küzdelem a vallásszabadságért. A katolikus egyház csehországi átmenetének történelmi feltételei a totalitárius létből a pluralitásba)

15.45 – 16.00 vita

16.30 – 18.00 konferencia, Szent Adalbert Központ, Szent István terem (Conference, St. Adalbert Center, St. Stephen's Hall)

Szekcióvezető: Mészáros Andor

16.30 – 16.45 **Pavol Jakubčín:** Katolícka cirkev na Slovensku v 80. rokoch 20. storočia (A katolikus egyház Szlovákiában a 20. század nyolcvanas éveiben)

16.45 – 17.00 **Szumilo, Mirosław:** Współpraca katolików z Polski i Czechosłowacji w latach 80. XX wieku (A lengyelországi és csehszlovákiai katolikusok együttműködése a 20. század nyolcvanas éveiben)

17.00 – 17.15 **Virt László:** Az erdélyi római katolikus egyház helyzete a 80-as években - Márton Áron halálának évétől az átmenet évéig

17.15 – 17.30 **Ablonczy Bálint:** „Kulturális ellenállás” és felekezeti szolidaritás. Magyarországi reformátusok erdélyi segítőakciói 1989 előtt

17.30 – 17.45 **Pfann, Michal:** Českobratrská cirkev v době středoevropské přestavby (A Csehtestvér Egyház a közép-európai átalakulás idején)

17.45 – 18.00 vita

Szeptember 29., szerda - September 29, Wednesday

10.30 – 12.00 konferencia, Szent Adalbert Központ, Szent István terem (Conference, St. Adalbert Center, St. Stephen's Hall)

Szekcióvezető: Molnár Imre

10.30 – 10. 45 **Pehr, Michal:** Katolícka cirkev v Československu v době přestavby. Úpadek Pacem in terris a růst opoziční role církve (A csehszlovák katolikus egyház az átmenet időszakában. A Pacem in Terris hanyatlása és az egyház ellenzéki szerepének növekedése)

10.45 – 11. 00 **Bedők Péter**: A vilniusi érsekség az átmeneti években (1990–1991), különös tekintettel a lengyel–litván viszonyra

11.00 – 11.15 **Łatka, Rafał**: Kościół katolicki w Polsce wobec transformacji ustrojowej (1987-1989) (A katolikus egyház Lengyelországban a politikai átalakulás előtt, 1987-1989)

11.15 – 11.30 **Holló László**: Az Erdélyi Római Katolikus Státus újjászervezése az 1989-90-es változások után

11.30 – 11.45 **Příbyl, Stanislav**: Církev v České republice (Az egyház a Cseh Köztársaságban)

11.45 – 12.00 vita

12.00 – 14.00 *ebéd (Szent Adalbert Központ) – lunch break (St. Adalbert Center)*

14.30 – 15.45 *konferencia, Szent Adalbert Központ, Szent István terem (Conference, St. Adalbert Center, St. Stephen's Hall)*

Szekcióvezető: Halász Iván

14.30 – 14.45 **Sági György**: Takács Nándor püspök és a szerzetesrendek újraindulása Magyarországon

14.45 – 15.00 **Soós Viktor Attila**: A kommunista diktatúrával való szembenézés egy börtönviselt pap szemüvegén keresztül. Lénárd Ödön javaslata a múltfeltárára

15.00 – 15.15 **Vodičková, Stanislava**: Řeholní život v komunistickém Československu a jeho přechod do demokratických podmínek (Szerzetesi élet a kommunista Csehszlovákiában és az átmenet a demokratikus állapotokba)

15.15 – 15.30 **Soltész Ferenc Gábor**: Szent II. János Pál magyarországi látogatásai a numizmatika tükrében

15.30 – 15.45 vita

17. 30 *Kiállításnyitó – a konferencia zárása (Exhibition opening)*

Kamarakonzert Chopin és Bartók műveiből

Górny, Grzegorz – A katolikus egyház mint a polgári ellenállás központja a kommunista időszakban Lengyelországban, Magyarországon és Csehszlovákiában (Kościół katolicki jako centrum oporu cywilnego w czasach komunistycznych w Polsce, na Węgrzech i w Czechosłowacji)